

VLOGA BIOMARKERJEV V SISTEMSKEM ZDRAVLJENJU MELANOMA

Doc. dr. Tanja Mesti, dr. med.

Onkološki Inštitut Ljubljana, Zaloška 2, Ljubljana

Medicinska Fakulteta Ljubljana, Vrazov trg 2, Ljubljana

Maligni melanom je heterogena neoplazma na klinični, histopatološki in molekularni ravni. Nove vrste zdravil za sistemsko zdravljenje malignega melanoma in njihova uvedba v zadnjih 10 letih je radikalno izboljšala rezultate pri bolnikih z melanomom. Tarčna terapija z malimi molekuli tirozin kinaznih inhibitorjev in imunoterapija z zaviralci imunskih kontrolnih točk v obliki monoklonskih protiteles so privedli do podaljšanje preživetja bolnikom z razsejanim melanomom od manj kot eno leto na vsaj štirideset mesecev. Več kot polovica kožnih melanomov ima mutacijo BRAFV600 in skoraj vsi bolniki, ki prejemajo tarčno terapijo z BRAF zaviralci, bodo imeli določen odgovor. Vendar pa je trajanje odziva s temi zdravili negotovo zaradi pridobljene odpornosti, kar pomeni, da le malo bolnikov odgovorijo dolgotrajno. Večina bolnikov z razsejanim melanomom je potencialno primernih za zaviralce imunskih kontrolnih točk, ne glede na status BRAF gena. Glede na molekularne specifičnosti, kot so prisotnost cKIT različic, NTRK fuzije, PD-L1 ali LAG-3 izraženost, bolnikom lahko ponudimo tudi druge možnosti sistemske tarčne terapije. V času personaliziranega sistemskega zdravljenja raka biomarkerji so neizogibno orodje s katerim lahko napovemo odgovor na posamezno terapijo.